

MIRATUAR

me Vendimin Nr [] datë [] [] Viti 2018
të Këshillit Mibkqyrës të OST

MIRATUAR

me Vendimin Nr [] datë [] [] Viti 2018
të Bordit të Komisionereve të ERE

PROGRAMI I PAJTUESHMERISE I OPERATORIT TË SISTEMIT TË TRANSMETIMIT PËR ENERGJINE ELEKTRIKE

OPERTORI I SISTEMIT TE TRANSMETIMIT OST SH.A.

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

1. Ky Program Pajtueshmërie (këtu dhe më poshtë – “Programi”) i operatorit të sistemit të transmetimit për energjinë elektrike (këtu dhe më poshtë – “OST”) vendos kushtet për ndarjen dhe pavarësinë e OST sipas Ligjit Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë Elektrike” dhe ka për qëllim të përcaktojë masat që duhet të ndërmerren për të siguruar përjashtimin e sjelljeve diskriminuese në aktivitetet e OST, si dhe të përcaktojë detyrimet specifike të punonjësve të OST për të përmbushur objektivat e përcaktuara në këtë dokument dhe kërkesat për zbatimin dhe monitorimin e këtij Programi.
2. Ky Program ka si qëllim të sigurojë:
 - 2.1. Ndarjen e duhur dhe pavarësinë e OST;
 - 2.2. Të shmangë sjelljet diskriminuese të OST ndaj pjesëmarrësve të tjerë të tregut të energjisë elektrike (këtu dhe më poshtë – “pjesëmarrësit”) dhe përdoruesve të rrjetit;
 - 2.3. Prezantimi i një mekanizmi për zbatimin e këtij Programi dhe përcaktimi i detyrave funksionale dhe detyrimeve të punonjësve të OST në lidhje me këtë Program; dhe
 - 2.4. Prezantimi i një mekanizmi për monitorimin dhe raportimin e zbatimit të këtij Programi.
3. Të gjitha termat e këtij Programi duhet të përdoren në kuptimin e përshkruar në Ligjin Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”.

II. STATUSI LIGJOR DHE STRUKTURA E SHOQËRISË

1. Operatori i Sistemit te Transmetimit - OST sh.a. eshte krijuar dhe funksionon ne formen e shoqerise aksionare ne baze te ligjit nr.9901 date 14.4.2008 “Per tregtaret dhe shoqerite tregtare” i ndryshuar, regjistruar si person juridik me Vendimin nr.31935, date 17.4.2004, te Gjykates se Rrethit Gjyqesor Tirane.
2. OST sh.a. eshte e organizuar ne formen e shoqerise aksionare me kapital 100% shteteror me aksionar te vetem Ministrine e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtise dhe Sipermarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomise ne baze te VKM nr.503, date 13.09.2017 “Per percaktimin e fushes se pergjegjesise shteterore te Ministrise se Financave dhe Ekonomise”), si perfaqesuese te Shtetit si pronar te aksioneve te OST sh.a., sipas percaktimit te bere ne

VKM nr.317, date 24.07.2016 “Per percaktimin e Autoritetit Publik qe perfaqeson Shtetin si pronar te Shoqerive te Sektorit te Energjise Elektrike”.

3. Referuar pikës 2 të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që Përfaqëson Shtetin si Pronar të Shoqërive të Sektorit të Energjisë Elektrike”, autoriteti publik qe perfaqeson shtetin si pronar te aksioneve te Operatorit te Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) eshte MZHETTS (Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes).

Gjithashtu, në pikën 1, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, është përcaktuar se: Autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive Korporata Elektroenergjitike Shqiptare sh.a. dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a. është MEI (Ministria e Energjisë dhe Industrisë, aktualisht Ministria e Infrastruktures dhe Energjise).

Në vijim, në pikat 3 dhe 5, të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, është përcaktuar se:

Ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe Ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat 1 dhe 2 brenda tridhjetë ditëve nga hyrja në fuqi e këtij vendimi duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015 “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Nga sa më sipër, si dhe duke qenë se aktivitetet e transmetimit, prodhimit dhe furnizimit të energjisë elektrike zhvillohen nga subjekte të organizuara në formën e shoqërive tregtare (shoqëri aksionare shtetërore), autoritetet e përmendura me lart, kryejnë funksionin e Asamblesë së Aksionarëve për shoqëritë respektive, duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Aksionarëve në një shoqëri anonime sipas parashikimeve të ligjit nr.9901, date 14.04.2008 “Per tregtaret dhe shoqerite tregtare” i ndryshuar.

Ministria e Energjisë dhe Industrisë dhe Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot emertuar Ministria e Infrastruktures dhe Energjise si dhe Ministria e Financave dhe Ekonomise, ne baze te VKM nr.504, date 13.9.2017 dhe VKM nr.503, date 13.9.2017) janë dy organe të larta të administratës shtetërore të organizuara sipas ligjit nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore”.

Ligji nr. 90/2012, “Për organizimin dhe funksionimin e administrates shtetërore” rregullon organizimin dhe funksionimin e administratës shtetërore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave, nëpërmjet përcaktimit të kriterëve për krijimin dhe funksionimin e institucioneve shtetërore.

Në nenin 4 “Organet dhe institucionet e administratës shtetërore” është përcaktuar se:

1. Kryeministri dhe ministrat janë organe te larta të administratës shtetërore. Ata drejtojnë dhe mbikëqyrin administratën shtetërore brenda fushës përkatëse të veprimtarisë shtetërore.

2. Administrata shtetërore përbëhet nga këto institucione:

- a) Kryeministria;
- b) Ministrinë;
- c) Institucionet në varësi të Kryeministrit ose të ministrave;
- ç) njësitë e drejtpërdrejta të ofrimit të shërbimeve;
- d) agjencitë autonome;
- dh) administrata e prefektit.

Marrëdhëniet ndërmjet ministrive dhe Këshillit të Ministrave, përcaktohen në nenin 5 “Ministrinë”, si më poshtë:

1. Çdo ministri drejtohet dhe përfaqësohet nga ministri, në vazhdim ministri përgjegjës. Ministri është përgjegjës përpara Këshillit të Ministrave dhe Kuvendit për tërësinë e veprimtarisë së ministrisë, institucioneve të varësisë dhe agjencive autonome, më poshtë “sistem ministror”, brenda fushës përkatëse të veprimtarisë shtetërore.

2. Këshilli i Ministrave, me propozimin e Kryeministrit, përcakton fushën e veprimtarisë shtetërore në përgjegjësinë e çdo ministrie, në vazhdim “fusha e përgjegjësisë shtetërore”.

3. Ministria kryen të gjitha funksionet administrative brenda fushës përkatëse të përgjegjësisë shtetërore, përveç atyre që u delegohen shprehimisht institucioneve të varësisë apo u ngarkohen me ligj agjencive autonome.

Pra, sa më sipër, secila prej ministrive kryen të gjitha funksionet administrative brenda fushës përkatëse të përgjegjësisë shtetërore.

- ✚ Fusha përkatëse e përgjegjësisë për Ministrinë e Infrastruktues dhe Energjisë është përcaktuar në vendimin nr. 504, datë 13.9.2017, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Infrastruktues dhe Energjisë” dhe konkretisht:

“II. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë ka si mision hartimin dhe zbatimin e politikës së përgjithshme shtetërore, në sektorin e planifikimit dhe zhvillimit urban, në sektorin e infrastrukturës dhe transportit, në sektorin e telekomunikacionit e shërbimit postar, në sektorin e energjisë, shfrytëzimit të burimeve energjetike e minerare dhe në sektorin e industrisë.

III. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë e ushtron veprimtarinë e saj në këto fusha përgjegjësie shtetërore:

.....9. Sektorin e energjisë, burimeve energjetike, përfshirë edhe burimet e rinovueshme të energjisë, eficiencën e energjisë dhe ndryshimet klimatike.

.....”

- ✚ Legjislacioni përkatës në bazë të të cilit ushtron veprimtarinë e saj Ministria e Infrastruktues dhe Energjisë në sektorin e energjisë elektrike është ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike” dhe aktet nënligjore të dala në zbatim të tij.

Konkretisht roli i Ministrisë së Infrastruktues dhe Energjisë në raport me OST sh.a. është i përcaktuar në nenet si më poshtë të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”:

Në nenin 4 “Politikat e sektorit të energjisë elektrike”:

“1. Këshilli i Ministrave është përgjegjës për politikën e përgjithshme të zhvillimit të sektorit të energjisë elektrike të Shqipërisë, në përputhje me politikën e zhvillimit ekonomik dhe sektorët e tjerë të vendit”.

2. Ministria përgjegjëse për energjinë:

a) harton Strategjinë Kombëtare të Energjisë, e cila miratohet nga Këshilli i Ministrave dhe përditësohet të paktën çdo pesë vjet. Strategjia Kombëtare e Energjisë përcakton objektivat e zhvillimit të sektorit të energjisë, si dhe rrugët e arritjes së tyre, duke siguruar një zhvillim të qëndrueshëm të ekonomisë kombëtare për një periudhë afatmesme dhe afatgjatë;

b) harton programet afatmesme për zhvillimin e sektorit të energjisë elektrike, të cilat miratohen nga Këshilli i Ministrave, në përputhje me Strategjinë Kombëtare të Energjisë;

c) vlerëson nevojën e ndërtimit të kapaciteteve të reja prodhuese dhe fuqizimin e rrjeteve, në përputhje me programet afatmesme, duke marrë parasysh:

i) bilancet e përgjithshme të pritshme të energjisë elektrike në të ardhmen;

ii) sigurinë dhe qëndrueshmërinë e furnizimit me energji elektrike;

iii) koston, duke përfshirë çdo mekanizëm të minimizimit të saj, për këto kapacitete të reja prodhuese;

ç) mbikëqyr zbatimin e politikave dhe programeve të zhvillimit të sektorit energjetik, në përputhje me zhvillimin ekonomik dhe social të vendit.

Në nenin 5 “Të dhëna dhe informacione për bilancin e energjisë elektrike”:

“1. Çdo person fizik ose juridik që prodhon, transmeton, shpërndan, importon, eksporton ose furnizon energji elektrike është i detyruar të paraqesë pranë ministrisë përgjegjëse për energjinë të dhëna lidhur me veprimtarinë e tij, me qëllim hartimin e politikave të zhvillimit të sektorit energjetik dhe komunikimin me institucionet e specializuara, në kuadrin e angazhimeve ndërkombëtare të Shqipërisë, si dhe përgatitjen dhe publikimin e bilancit vjetor energjetik

2. Ministri përgjegjës për energjinë miraton mënyrën dhe formatin e raportimit të të dhënave”.

Në nenin 6 “Rregullat e sigurisë së furnizimit me energji elektrike”:

“1. Këshilli i Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me institucionet ose entet e tjera që veprojnë në sektorin e energjisë elektrike, miraton rregullat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike, të cilat përfshijnë:

a) masat për sigurinë e furnizimit me energji elektrike;

b) masat që ndërmerren për rastet kur rrezikohet siguria e furnizimit;

c) masat që ndërmerren për rastet e situatave emergjente;

ç) rolin dhe detyrimet e pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike, në lidhje me sigurinë e furnizimit me energji elektrike”.

Në nenin 31 “Ndërtimi i interkonektorëve të rinj”:

“1. Linjat e reja të interkoneksionit që ndërtohen nga Operatori i Sistemit të Transmetimit apo nga investitorët privatë, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për energjinë”

Në nenin 33 “Linjat direkte”:

“1. Të gjithë prodhuesit dhe furnizuesit e energjisë elektrike brenda një territori të caktuar mund të furnizojnë mjediset e tyre, filialet dhe klientët e tyre, nëpërmjet një linje direkte.

2. Linjat direkte, që ndërtohen për eksportimin e energjisë elektrike nga prodhuesi vendas drejt një konsumatori jashtë vendit, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

3. Linjat direkte, të cilat ndërtohen për lidhjen e një prodhuesi brenda vendit me një konsumator brenda vendit apo një shoqëri furnizimi që furnizon mjediset e veta apo klientët e vet të kualifikuar, miratohen nga ministri përgjegjës për energjinë, pas marrjes së mendimit nga ana e ERE-s.

4. Kushtet dhe procedurat për ndërtimin e linjave direkte, miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

5. Ministri miraton ndërtimin e një linje direkte, edhe në rastet kur aplikuesit i është refuzuar aksesimi në rrjet për rastet e parashikuara në nenin 29, të këtij ligji, ose nëse është iniciuar një procedurë për zgjidhjen e një mosmarrëveshjeje, sipas parashikimeve të nenit 24 të këtij ligji.

6. Ministri refuzon ndërtimin e një linje direkte në rast se dhënia e një autorizimi të tillë, pengon përmbushjen e detyrimeve të shërbimit publik dhe mbrojtjen e klientit, të përcaktuara sipas dispozitave të këtij ligji. Argumentet për një refuzim të tillë duhet të jenë të arsyetuara dhe i njoftohen aplikuesit”.

Në nenin 34 “Standardet teknike dhe të sigurisë në sektorin elektrik”:

“1. Rregullat teknike për projektimin, ndërtimin dhe operimin e centraleve të prodhimit të energjisë elektrike, sistemit të transmetimit, sistemit të shpërndarjes, linjave të interkoneksionit ose linjave direkte në Republikën e Shqipërisë, përfshirë edhe rregullat e sigurimit teknik, hartohen nga ministri përgjegjës për energjinë në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme të Standardeve dhe miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Kontrolli i zbatimit dhe mbikëqyrja e rregullave teknike të parashikuara në pikën 1, të këtij neni, për sektorin e energjisë elektrike, kryhen nga inspektorati përgjegjës në varësi të ministrit përgjegjës për energjinë, në përputhje me legjislacionin në fuqi”.

Në nenin 60 “Zhvillimi i rrjetit të transmetimit”:

“1. Operatori i Sistemit të Transmetimit harton një plan dhjetëvjeçar të zhvillimit të rrjetit, në konsultim me palët e interesuara, dhe e paraqet për miratim në ERE.

6. Kur ERE konstaton se Operatori i Sistemit të Transmetimit nuk ka realizuar për tri vite, një investim të parashikuar sipas planit 10-vjeçar, dhe gjykon se investimi është i nevojshëm dhe mund të financohet pa penguar operimin normal të rrjetit, i kërkon atij të marrë një nga këto masa:

- a) të realizojë investimin në fjalë;
- b) të organizojë një procedurë konkurruese për realizimin e investimit në fjalë, të hapur ndaj çdo investitori;
- c) të pranojë rritjen e kapitalit, me qëllim financimin e investimeve të nevojshme

7. Kur ERE merr masa, sipas shkronjës “b”, të pikës 6, të këtij neni, mund të detyrojë Operatorin e Sistemit të Transmetimit të zbatojë një ose më shumë nga alternativat e mëposhtme:

- a) të sigurojë financimin nga ndonjë palë e tretë;
- b) të kërkojë ndërtimin nga ndonjë palë e tretë;
- c) të administrojë asetet e reja pas ndërtimit.

Në këto raste tarifat përkatëse do të mbulojnë kostot e investimeve në fjalë.

8. ERE në ushtrimin e kompetencave të parashikuara në pikat 1, 6 dhe 7, të këtij neni, duhet të marrë mendimin nga ministri përgjegjës për energjinë”

Së fundmi në nenin 97 “Tregu i energjisë elektrike”:

“3. Ministri përgjegjës për energjinë, në bashkëpunim me palët e interesuara në sektorin e energjisë elektrike dhe pasi merr mendimin e Autoritetit të Konkurrencës, harton modelin e tregut të energjisë elektrike, që miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, ku përcaktohen të paktën:

- a) mënyrat e bashkëpunimit ndërmjet pjesëmarrësve të tregut të energjisë elektrike;
- b) marrëdhëniet kontraktore të nevojshme;
- c) informacioni dhe shkëmbimi i të dhënave kryesore, të kërkuara mes pjesëmarrësve të tregut”.

- ✚ Fusha përkatëse e përgjegjësisë së Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë, është përcaktuar në vendimin nr. 503, datë 13.9.2017, të Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë” dhe konkretisht:

III. Ministria e Financave dhe Ekonomisë e ushtron veprimtarinë në këto fusha përgjegjësie shtetërore në përputhje me legjislacionin përkatës:

”

17. Administrimin e pronës shtetërore;

.....”

VII. Ministria e Financave dhe Ekonomisë përfaqëson dhe mbron interesat e shtetit brenda fushës së përgjegjësisë, sipas pikës III të këtij vendimi.

- ✚ Për sa i përket rolit të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë (ish Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes) në raport me OST sh.a., shpjegojmë si më poshtë:

Rezultoni se Operatori i Sistemit të Transmetimit, OST sh.a. është e organizuar në formën e një shoqërie aksionere me kapital 100% shtetëror. Kjo në përputhje me përcaktimet e bëra në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, ku në nenin 53, është përcaktuar se:

“- *Operatori i Sistemit të Transmetimit:*

1. Operatori i Sistemit të Transmetimit është personi juridik i licencuar për kryerjen e veprimtarisë së transmetimit të energjisë elektrike, i cili ka në pronësi sistemin e transmetimit dhe respekton parimin e pavarësisë, të përcaktuar në nenin 54 të këtij ligji.

3. Këshilli i Ministrave përcakton autoritetin publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit, i cili duhet të jetë i pavarur nga aktivitetet e prodhimit apo furnizimit, në kuptim të nenit 54 të ligjit’.

Në zbatim të pikës 3 të nenit 53 të këtij ligji, është miratuar VKM-ja nr. 317 datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që përfaqëson Shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, e cila ka përcaktuar Ministrinë e Energjisë dhe Industrisë si Autoritetin publik, që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive Korporata Elektroenergjetike Shqiptare sh.a. dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a dhe Ministrinë e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes si Autoriteti publik, që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të Operatorit të Sistemit të Transmetimit sh.a. (OST).

Në pikën 3 të VKM-se përcaktohet se Ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat 1 dhe 2, duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Po kështu, në nenin 1, të ligjit nr. 8/2016, ‘Për një shtesë dhe ndryshim në ligjin nr.7926, datë 20.4.1995, “Për transformimin e ndërmarrjeve shtetërore në shoqëri tregtare”, të ndryshuar, është përcaktuar se:

“Ushtrimi i së drejtës së përfaqësuesit të pronarit të pronës shtetërore, përfshirë edhe të drejtën e emërimit të anëtarëve të këshillave mbikëqyrës, në shoqëritë elektroenergjetike, bëhet në përputhje me përcaktimet e ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, dhe në shoqëritë e gazit natyror bëhet në përputhje me përcaktimet e ligjit nr.102/2015, “Për sektorin e gazit natyror.”

Pra, nga përcaktimet e përmendura këtu më lart, rezulton se secila nga ministrinë e përmendura duhet të kryejë funksionin e pronarit të aksioneve në shoqëritë përkatëse.

Për më tepër sqarojmë se, organizimi i tërë veprimtarisë ekonomike në Shqipëri rregullohet nga ligji nr.9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar. Ky ligj përcakton dhe rregullon statusin e tregtarit, themelimin dhe administrimin e shoqërive tregtare, të drejtat dhe detyrimet e themeluesve, të ortakëve dhe aksionarëve, riorganizimin dhe likuidimin e shoqërive tregtare. Ky ligj është i detyrueshëm edhe për shoqëritë shtetërore.

OST sh.a. në këndvështrimin e organizimit juridik i është nënshtuar ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar. Pra me konkretisht, roli i Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) si Autoriteti publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve në raport me OST sh.a., është ai i pronarit të 100% të aksioneve. Kjo ministri sillet ndaj shoqërisë OST sh.a. dhe ushtron ato të drejta dhe ka ato detyrime njëjloj si çdo pronar tjetër privat ndaj aksioneve që ka në një shoqëri aksionare që në Shqipëri është ndërtuar dhe funksionon në bazë të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar.

Pra, Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) luan rolin e aksionerit të vetëm, duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Përgjithshme në një shoqëri aksionare sipas parashikimeve të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” të ndryshuar.

Këtë rol për Korporatën Elektroenergjetike Shqiptare sh.a. dhe Operatorin e Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a., në bazë të nenit 1, të VKM-së nr. 317, datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e autoritetit publik që përfaqëson shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, e luan Ministria e Energjisë dhe Industrisë (sot Ministria e Infrastrukturas dhe Energjisë).

Për sa i përket emerimit të Këshillit Mbikëqyrës, në nenin 135 “Të drejtat dhe detyrimet”, të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare” i ndryshuar, është përcaktuar se:

2. Asambleja e përgjithshme merr vendime për çështjet e mëposhtme të shoqërisë:

a) përcaktimin e politikave tregtare;

b) ndryshime të statutit;

c) emërimin e shkarkimin e anëtarëve të këshillit të administrimit (sistemi me një nivel) dhe (në sistemin me dy nivele) të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës.

Në Statutin e OST sh.a. (neni 13 Këshilli Mbikëqyrës), është përcaktuar se:

Këshilli Mbikëqyrës përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë të cilët emërohen nga Asambleja e Përgjithshme.

Pra Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes (sot Ministria e Financave dhe Ekonomisë) emëron anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a. Rezulton se Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes përfaqëson Shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike” në cilësinë e Asamblesë së Përgjithshme të OST sh.a. dhe në zbatim të pikës 3, të VKM-së nr.317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që Përfaqëson Shtetin si Pronar të Shoqërive të Sektorit të Energjisë Elektrike”, në të cilën është përcaktuar se:

Ministri i Energjisë dhe Industrisë dhe ministri i Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes, emërojnë anëtarët e këshillave mbikëqyrës të shoqërive të përcaktuara në pikat

1 dhe 2, duke zbatuar kufizimet e përcaktuara në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes ka miratuar me Urdhër nr.4911 datë 14.06.2016 “Për ndryshim në Këshillin Mbikëqyrës”, anëtarët e rinj të Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a.

Po kështu, Ministria e Energjisë dhe Industrisë (sot Ministria e Infrastruktures dhe Energjise) në cilësinë e pronarit për Korporata Elektroenergjetike Shqiptare sh.a., dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sh.a. në zbatim të pikës 3, të VKM-së nr. 317, datë 27.14.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që përfaqëson Shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, ka miratuar me Urdhërin nr. 210, datë 30.6.2016, anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të KESH sh.a. dhe me Urdhërin nr.209, datë 30.6.2016, ka miratuar anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës të OSHEE sh.a.

Për sa më sipër, konkludojmë se anëtarët e Këshillit e Mbikëqyrës të OST sh.a., janë emëruar nga MZHETTS (sot MFE), duke respektuar kufizimet e imponuara nga neni 54 i ligjit nr.43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”.

- Në bazë të nenit 54, në pikat 3, 4, 5, 6 përcaktohet se:

“3. Duke filluar nga data 1 janar 2016, i njëjti person nuk ka të drejtë që në të njëjtën kohë:

a) të ushtrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi një të licencuar, që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror dhe të ushtrojë kontroll ose ndonjë të drejtë tjetër ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit;

b) të ushtrojë kontroll, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe të ushtrojë kontroll ose të ushtrojë ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

c) të emërojë anëtarët e këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo rrjetin e transmetimit dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të ushtrojë kontroll apo ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror;

ç) të jetë anëtar i këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve të tjera që përfaqësojnë të licencuarin pranë të licencuarve që kryejnë veprimtarinë e prodhimit ose furnizimit të energjisë elektrike dhe të gazit natyror dhe veprimtarinë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit.

4. Ndalimet e parashikuara në shkronjat a, b dhe c, të paragrafit me sipër do të zbatohen në mënyrë të veçantë për:

a) kompetencën për të ushtruar të drejtën e votës;

b) kompetencën për të emëruar anëtarët e këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë të licencuarin;

c) të drejtën e mbajtjes së një pjese të shumicës së aksioneve.

5. Detyrimi i parashikuar me sipër, konsiderohet se është përmbushur nëse dy ose më shumë shoqëri, të cilat kanë rrjetet e tyre të transmetimit, kanë krijuar një sipërmarrje të përbashkët, e cila vepron si një operator i sistemit të transmetimit në dy ose më shumë shtete. Asnjë shoqëri tjetër nuk mund të jetë pjesë e kësaj sipërmarrjeje të përbashkët, përveç rastit kur shoqëria është përcaktuar si operator i pavarur i sistemit të transmetimit dhe është certifikuar sipas kushteve të përcaktuara në këtë ligj.

6. Kur personi i përmendur në paragrafin më sipër, është një organ publik që kontrollohet nga shteti, atëherë dy organe të veçanta publike që ushtrojnë kontroll, njëri mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe tjetri mbi të licencuarin që kryen funksionin e prodhimit ose të furnizimit të energjisë elektrike, do të konsiderohen sikur nuk janë i njëjti person.”

Siç evidentuar më lart në bazë të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që përfaqëson Shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike”, rezulton se Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes është mbajtëse e 100 % të aksioneve të OST sh.a., ndërkohë që MEI është 100 % aksionare e KESH sh.a. dhe OSHEE sh.a., të cilat ushtrojnë përkatësisht aktivitetin e gjenerimit dhe shpërndarjes e furnizimit universal të energjisë elektrike.

Në këtë mënyrë, për qëllime të ndarjes së pronësisë së OST sh.a. nga aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes dhe furnizimit të energjisë elektrike, rezulton e kryer kjo ndarje sipas parashikimeve të pikës 6, të nenit 54, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, si dhe në përputhje me sa është përcaktuar në nenin 8, gërma “a”, të “Rregullave për certifikimin e Operatorit të Sistemit të Transmetimit për Energjinë Elektrike”, ku përcaktohet se, ndër kriteret që duhet të përmbushen nga aplikuesi për të mundësuar vendimmarrjen dhe certifikimin nga Rregullatori është: a) *Personi juridik që ka pronësinë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit të energjisë elektrike nuk duhet të ketë të drejta kontrolli të drejtpërdrejtë apo të tërthortë në aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes, furnizimit apo anasjelltas*”;

Në nenin 8, pika 2, gërma “b”, të Rregullores, përcaktohet se: “*Personi juridik që ka pronësinë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit të energjisë elektrike nuk emëron, kontrollon apo është anëtar i bordeve apo strukturave drejtuese në aktivitetet e prodhimit, shpërndarjes, furnizimit apo anasjelltas, si dhe nuk ushtron të drejtën e votës apo të drejtën e maxhorancës së aksioneve*”;

Kjo kërkesë e Rregullores, ka gjetur zgjidhje në kuadër të parashikimeve të VKM-së nr.317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që përfaqëson Shtetin si pronar të aksioneve të shoqërive të sektorit të energjisë elektrike” dhe Urdherit nr.4911 datë 14.06.2016 të Ministrisë së Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtisë dhe Sipërmarrjes për emerimin e anëtarëve të rinj të Këshillit Mbikëqyrës të OST sh.a., shpjeguar në mënyrë të detajuar më lart.

Në bazë të nenit 54/1, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, Operatori i Sistemit të Transmetimit ushtron veprimtarinë e tij i ndarë nga veprimtaritë e tjera në sektorin e energjisë elektrike, si prodhimi, shpërndarja, tregtimi dhe furnizimi me energji elektrike, në përputhje me parimet dhe kërkesat e përcaktuara në këtë ligj.

Aktualisht, OST-ja është licencuar për aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike referuar vendimit të ERE-s nr. 24, datë 26.3.2009 “Për rinovimin e licencës në aktivitetin e transmetimit të energjisë elektrike”. Sa u takon aktiviteteteve të tjera, si: prodhimi, shpërndarja, tregtimi dhe furnizimi OST sh.a. nuk rezulton të ushtrojë këto aktivitete.

4. OST sh.a është bashkepronare me vota të barabarta, e shoqërise “Zyra për Koordinimin e Ankandëve në Europën Jug-Lindore” (Coordinated Auction Office in South East Europe (SEE CAO). SEE CAO është ndertuar në formën e një shoqërie me përgjegjësi të kufizuar, e regjistruar në Regjistrin Qendror të Biznesit, Podgorice, Malit të Zi, me seli në Podgorice të Malit të Zi. SEE CAO kryen keto shërbime, alokimin e kapacitetit transmetues në dispozicion (ATC) nëpërmjet proceseve të Ankandit të përcaktuara me Rregulloren e Ankandit, në të dy drejtimet midis bashkepronareve. SEE CAO drejtohet nga një Bord Drejtoresh ku secila kompani themeluese përcakton përfaqësuesin e saj në Bordin e Drejtoreve i cili është përgjegjës për zgjedhjen e Drejtorit Ekzekutiv të shoqërise. Për sa i përket marrëdhënieve të

biznesit, midis SEE CAO dhe TSO-ve bashkepronare, sqarojme se, SEE CAO vepron si agjent kundrejt te gjitha TSO-ve, duke kryer ne emer te SEE CAO dhe per llogari e interes te TSO-ve, ankandet e alokimit te kapaciteteve. Kjo marredhenie rregullohet sipas percaktimeve te bera ne marreveshjen e sherbimit. Ndersa Marredhenia kontraktuale per alokimin e kapaciteteve te interkoneksionit rregullohet midis SEE CAO dhe fituesve te dale nga rezultat e ankandeve.

5. OST sh.a. eshte e organizuar dhe funksionon si shoqeri tregtare ne baze te ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare”, i ndryshuar, Statutit te shoqerise si dhe akteve te brendshme te saj Organet drejtuese te shoqerise jane: Asambleja e Pergjithshme, Keshilli Mbikqyres dhe Administratori qe ushtrojne kompetencat e tyre sipas percaktimeve te ligjit te lartpermendur dhe Statutit te Shoqerise.

Referuar pikës 2 të VKM-së nr. 317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që Përfaqëson Shtetin si Pronar të Shoqërive të Sektorit të Energjisë Elektrike”, autoriteti publik qe perfaqeson shtetin si pronar te aksioneve te Operatorit te Sistemit te Transmetimit sh.a. (OST) eshte MZHETTS (sot MFE), e cila luan rolin e aksionerit të vetëm te OST sh.a., duke marrë çdo vendim që ka në kompetencë Asambleja e Përgjithshme në një shoqëri aksionare sipas parashikimeve të ligjit nr. 9901, datë 14.4.2008, “Për tregtarët dhe shoqëritë tregtarë” të ndryshuar.

Ne referim te nenit 135 pika “b” ku percaktohet qe Asambleja e Pergjithshme merr vendime per emërimin e shkarkimin e anëtarëve të këshillit të administrimit (sistemi me një nivel) dhe (në sistemin me dy nivele) të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës si dhe te nenit 13 te Statutit te OST ku percaktohet se Këshilli Mbikëqyrës përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë të cilët emërohen nga Asambleja e Përgjithshme, MZHEETS ne cilesine e asamblese se pergjithshme ka emeruar anetaret e Keshillit Mbikqyres te OST, duke respektuar parashikimet e pikës 3, të VKM-së nr.317, datë 27.4.2016, “Për përcaktimin e Autoritetit Publik që Përfaqëson Shtetin si Pronar të Shoqërive të Sektorit të Energjisë Elektrike” dhe parashikimet e nenit 54 te Ligjit 43/2015, sic eshte shpjeguar hollesisht me lart.

Ne baze te nenit 158 te ligjit ku percaktohet se Këshilli i administrimit emëron një ose më shumë persona fizikë si administratorë të shoqërisë, për një afat të përcaktuar në statut, i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 3 vjet, si dhe nenit 20.1 te Statutit te OST sh.a. ku percaktohet se Keshilli Mbikqyres emerom Administratorin e Shoqerise, me Vendim nr.17, date 30.06.2017 eshte riemeruar Administratori i OST sh.a., nga Keshilli i ri i siperpermendur.

6. Struktura organizative e OST sh.a. e miratuar me Vendim te Keshillit Mbikqyres nr.30, date 11.10.2017, është konceptuar me disa drejtori që kryejnë funksione administrative me varësi nga Administratori i shoqërisë dhe 4 departamente, 3 nga te cilat lidhen drejtpërdrejtë me përmbushjen e detyrave te percaktuara ne nenin 56 dhe 57 te ligjit per sektorin e energjise dhe 1 Departament mbulon funksionet administrative dhe te sherbimeve te perditshme ne kompani. Struktura organizative e shoqerise eshte si me poshte:

- Kabineti
- Drejtoria Ekonomike
- Drejtoria Ligjore
- Drejtoria e Projekteve te Huaja (PIU)
- Drejtoria e Energjise se Transmetuar, Humbur dhe Disbalancave
- Departamenti i Operimit të Sistemit
- Departamenti i Operimit të Tregut
- Departamenti i Rrjetit te Transmetimit
- Departamenti i Administrimit

Drejtoria e Energjisë së Transmetuar, Humbur dhe Disbalancave, është e organizuar si drejtori me vete për shkak të rëndësisë së saj dhe si një strukturë e ngarkuar posaçërisht me sigurimin e energjisë për humbjet dhe shërbimet ndihmëse në tregun e energjisë nëpërmjet procedurave konkurruese dhe transparente dhe sigurimin e balancimit të sistemit nëpërmjet organizimit dhe operimit të tregut të disbalancave, konsiderohet si një domosdoshmëri e imponuar nga ligji i ri i sektorit të energjisë dhe një kusht i domosdoshëm për mirëfunksionimin e sektorit të energjisë elektrike, në mënyrë transparente dhe në shmangie të çdo diskriminimi.

Drejtoria e Projekteve të Huaja (PIU) e cila garanton implementimin optimal të projekteve të zhvillimit të rrjetit, të financuara nga komuniteti i donatorëve të huaj. Ndjek dhe zbaton legjislacionin përkatës për përmbushjen dhe implementimin e projektit të huaj që në fazat e para të financimit e deri në përfundimin dhe marrjen në dorezim të vepres.

Departamenti i Operimit të Sistemit është ai që siguron vazhdimësinë dhe besueshmërinë e furnizimit me energji elektrike duke bërë koordinimin e punës së sistemit të gjenerimit, transmetimit dhe shpërndarjes të energjisë elektrike, në zbatim të Kodit të Rrjetit të Transmetimit, Modelit dhe Rregullave të Tregut të energjisë elektrike në Shqipëri dhe të gjithë akteve ligjore, nenligjore dhe rregullatore në fuqi. Ky departament përfshin 3 drejtori: Drejtoria e Standarteve dhe Kodeve, Drejtoria e Operacioneve dhe Drejtoria e Monitorimit të Tregut.

Departamenti i Operimit të Tregut, me dy drejtori në përbërje të tij: Drejtoria e Monitorimit të Tregut dhe Drejtoria e Administrimit të Tregut, është konceptuar si një entitet që do të ndahet ligjërisht dhe financiarisht nga OST-ja, me Vendim të Këshillit të Ministrave, sipas parashikimeve të nenit 57/2 të Ligjit nr. 43/2015. Ky departament është sikurse janë të drejtat dhe detyrimet e parashikuara në ligj, është i ngarkuar me operimin e tregut të energjisë elektrike, me organizimin dhe administrimin e pasqyrave financiare të energjisë elektrike mes pjesëmarrësve të tregut, mbajtjen e llogarive në emër të palëve tregtare për transaksionet e shitblerjes së energjisë elektrike midis palëve, menaxhimin e procesit të regjistrimit të palëve në treg, menaxhimin e procesit të propozimit, miratimit dhe çdo amendimi të Rregullave të Tregut në përputhje me ligjin etj.

Departamenti i Rrjetit të Transmetimit menaxhon dhe mbikqyr aktivitetet e projektimit, ndërtimit dhe mirëmbajtjes së rrjetit të Transmetimit (linjat, nenstacionet dhe sistemet e komunikimit) që garantojnë furnizimin me energji elektrike në mënyrë të sigurtë dhe efikase.

Ky departament përfshin tre drejtori:

- Drejtorinë e Zhvillimit të Sistemit që është përgjegjëse për projektimin, ndërtimin dhe modifikimin e objekteve të Rrjetit të Transmetimit të OST (linjat, nenstacionet dhe objektet ndihmëse) në përputhje me planin e përcaktuar të investimeve dhe performancave, duke i përshtatur ato me kërkesat e planifikimit të sistemit dhe me specifikimet teknike, financiare dhe mjedisore të kompanisë. Ndjek vijueshmërinë dhe zbatimin e projekteve të hartuara ose miratuara nga kjo drejtori, përcakton politikën mjedisore të OST dhe siguron zbatimin e saj, me qëllim minimizimin e ndikimit në mjedis të aktiviteteve dhe objekteve të saj dhe kryen veprimet ligjore për hartimin e dokumentacionit të nevojshëm për fillimin e procedurave të shpronësimit dhe regjistrimit të pasurive të paluajtshme të OST.
- Drejtorinë e Shfrytëzimit Mirëmbajtjes së Transmetimit që ka si objekt të punës shfrytëzimin dhe mirëmbajtjen e linjave të transmetimit 400 kV, 220 kV, 154 kV dhe 110 kV, e nenstacioneve lidhës midis tyre dhe të nenstacioneve pranë burimeve

prodhuese te energjise elektrike me tension 220 kV e larte. Shfrytezon dhe miremban sistemin e telekomunikacionit ne sherbim te OST sh.a dhe te KESH-it, shfrytezon dhe miremban sistemin e matjes se energjise elektrike, ne objektet brenda OST sh.a dhe ne vecanti ne linjat e interkoneksionit dhe ne kufijte ndares me OSHEE dhe objektet e prodhimit te KESH-it si dhe miremban sistemin e mbrojtjes rele, dhe

- Drejtorine e Monitorimit dhe Koordinimit Rajonal qe është struktura përgjegjëse për kordinimin dhe monitorimin e aktivitetit midis DSHMT, Sektorëve në vartësi të saj, NJOP e NJMT si dhe sektorëve në vartësi te tyre.

Struktura organizative e shoqerise gjendet bashkelidhur si shtojcë e këtij Programi.

III. NDARJA DHE PAVARËSIA E OST

A. Ndarja e OST

1. OST duhet të ndahet nga aktivitetet e tjera që nuk kanë lidhje me transmetimin e energjisë elektrike në përputhje me Nenin 54/1 të Ligjit nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”.

2. OST duhet të jetë një person juridik i ndarë që nuk është pjesë e kompanive vertikalisht të integruara ose pjesë e strukturës dhe nuk kryen dhe as nuk është e angazhuar në aktivitetet e prodhimit dhe/ose furnizimit të energjisë elektrike dhe gazit natyror.

3. Për të siguruar ndarjen e duhur të OST, i njëjti person ose të njëjtët persona nuk kanë të drejtë që njëkohësisht:

- a. të ushtrojnë kontroll në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi vendimmarrjen e një të licencuari, që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen ose ndonjë të drejtë tjetër ndaj Operatorit të Sistemit të Transmetimit apo rrjetit të transmetimit;
- b. të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi Operatorin e Sistemit të Transmetimit ose mbi rrjetin e transmetimit dhe të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen apo të ushtrojnë ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrikedhe te gazit natyror;
- c. të emërojnë anëtarët e këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve që përfaqësojnë ligjërisht Operatorin e Sistemit të Transmetimit apo rrjetin e transmetimit dhe, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, të ushtrojnë kontroll mbi vendimmarrjen apo ndonjë të drejtë mbi një të licencuar që kryen ndonjë nga veprimtaritë e prodhimit apo furnizimit të energjisë elektrike dhe te gazit natyror; dhe
- d. të jenë anëtarë të këshillit mbikëqyrës, bordit drejtues ose organeve të tjera që përfaqësojnë të licencuarin pranë të licencuarve që kryejnë veprimtarinë e prodhimit ose furnizimit të energjisë elektrike dhe veprimtarinë e Operatorit të Sistemit të Transmetimit ose rrjetit të transmetimit.

4. Të drejtat të cilat referohen në Paragrafin 3 përfshijnë, veçanërisht:

- 4.1. kompetencën për të ushtruar të drejtën e votës;
- 4.2. kompetencën për të emëruar anëtarët e keshillit mbikqyrës ose organeve ligjore që përfaqësojnë shoqërinë;
- 4.3. të drejtën e mbajtjes së një pjese të shumicës së aksioneve.

B. Pavarësia drejtuese e OST

1. Drejtuesit e OST, të tillë si Kryetari dhe Anëtarët e Këshillit Mbikqyrës, Administratori dhe personeli drejtues (drejtuesit e njërive strukturore), duhet të jenë të pavarur nga kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre. Për këtë qëllim, duhet të zbatohen kërkesat e mëposhtme:

- a. Drejtuesit e OST nuk duhet të punësohen ose të lidhen profesionalisht me kompani vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre;
- b. Pagat e drejtuesve të OST nuk duhet të vendosen në bazë të aktivitetit apo performances së kompanive vertikalisht të integruara, por në baze të strukturës dhe Udhezimit të pagave për punonjësit e OST sh.a., siç specifikohet në aktet e brendshme të shoqërisë dhe në kontratat përkatëse të punësimit;
- c. Drejtuesit e OST nuk duhet të kenë interes ose të marrin përfitime financiare në mënyrë të drejtperdrejtë ose të tërthortë, nga kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre.
- d. Transferimi i drejtuesve të OST tek kompanitë vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre dhe anasjelltas, duhet të bëhet sipas kushteve transparente të vendosura qartë në aktet e brendshme të shoqërisë dhe kontratat individuale të punës, të cilat duhet të zbatohen rregullisht;
- e. Drejtuesit e OST nuk duhet të zotërojnë aksione të kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë të tyre.

C. Pavarësia funksionale dhe vendimmarrëse e OST

5. OST duhet të funksionojë si operator i sistemit të transmetimit për energjinë elektrike sipas termave dhe kushteve të përcaktuara në Ligjin Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, si dhe akteve të tjera ligjore dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

6. Midis të tjerave OST duhet të jetë përgjegjëse për dhënien dhe menaxhimin e aksesit të palës së tretë, përfshirë mbledhjen e detyrimeve të aksesit dhe detyrimeve që rrjedhin ngakongjestionit (flukset), për funksionimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit si dhe për të siguruar një funksionim afatgjatë të sistemit të transmetimit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme përmes planifikimit të investimeve.

7. Me zhvillimin e sistemit të transmetimit, OST duhet të jetë përgjegjëse për planifikimin, ndërtimin dhe komisionimin e infrastrukturës së re.

8. OST duhet të jetë e pavarur në planifikimin e investimeve në lidhje me sistemin e transmetimit sipas kërkesave të Ligjit nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike” dhe

akteve të tjera ligjore në zbatim, dhe duhet të përputhet me planin e miratuar dhjetë-vjecar për zhvillimin e rrjetit të transmetimit dhe të monitorohet nga Enti Rregullator i Energjisë (këtu dhe më poshtë ERE).

9. OST duhet të ketë në dispozicion burimet e kërkuara financiare, teknike, fizike dhe njerëzore për të kryer detyrat e operatorit të sistemit të transmetimit për energji elektrike në përputhje me kërkesat për pavarësinë e tij të vendosura në Paragrafet 15-18 të këtij Programi.

10. Asnjë nga aktivitetet funksionale të OST dhe/ose të drejtat vendimmarrëse nuk mund të ndikohet nga interesat komerciale dhe interesa të tjera të kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë e tyre.

IV. PËRJASHTIMI I SJELLJES DISKRIMINUESE

A. Aksesi në sistemin e transmetimit

11. OST duhet të sigurojë akses të barabartë në sistemin e transmetimit për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit të cilët përputhen me kërkesat e vendosura tek Ligji Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, aktet e tjera ligjore në fuqi dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

12. OST mund të refuzojë dhënien e aksesit në sistemin e transmetimit vetëm në bazë të rasteve të përcaktuara tek Ligji Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

13. Dhënia e aksesit në sistemin e transmetimit ose refuzimin për të dhënë një akses të tillë, si dhe dispozitat për shërbimet e OST, nuk duhet të përfundojë në një trajtim preferencial të pjesëmarrësve dhe përdoruesve të rrjetit ose në të kundërt, nuk duhet të jetë diskriminuese ndaj këtyre pjesëmarrësve të vecantë ose përdoruesve të rrjetit.

14. Punonjësit e OST duhet të trajtojnë, kërkesat e pjesëmarrësve ose përdoruesve të rrjetit për marrjen e shërbimeve nga OST, në mënyrë të drejtë dhe jodiskriminuese, duke mosfavorizuar pjesëmarrësit ose përdoruesit e vecantë të rrjetit, që mund të sjellë një avantazh të padrejtë komercial.

15. Paragrafet 23 dhe 24 duhet të zbatohen për prokurimin dhe shitjen e shërbimeve, për çmimin, aksesin ndaj shërbimeve ekskluzive dhe shërbimeve ndaj të tjerëve, duke përfshirë gatishmërinë për ofrimin e shërbimeve të vecanta dhe efikasitetin e tyre.

16. Tarifat dhe detyrimet e tjera për shërbimet e OST duhet të rregullohen sipas termave dhe kushteve të përcaktuara në aktet ligjore në fuqi dhe duhet të publikohen në faqen e OST dhe të aplikohen në mënyrë të barabartë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit që përmbushin kriteret përkatëse të vendosura në aktet ligjore në fuqi dhe tek Kodi i Rrjetit të Transmetimit.

B. Konkurenca dhe marrëdhëniet komerciale

17. Aktivitetet e OST nuk duhet të kufizojnë ose ndikojnë në konkurrencën e drejtë në tregun e energjisë elektrike.

18. Cdo transaksion komercial dhe financiar nga OST, përfshirë huatë, kreditë dhe marrëveshjet e tjera financiare, si dhe transaksionet me kompanitë që kanë lidhje, duhet të organizohen sipas kushteve të tregut dhe në asnjë rast ato nuk duhet të ndikojnë negativisht në pavarësinë e OST.

19. Në përputhje me detyrimet e parashikuara në aktet ligjore dhe nenligjore, OST njofton ERE për transaksionet e mbyllura komerciale dhe financiare, duke mbajtur parasysh edhe parashikimet e Paragrafit 28 dhe me kërkesën e ERE-s, ofron kopje të këtyre transaksioneve dhe dokumentave origjinale, ofertave komerciale, deklaratave të pranimit, memorandumet, fatura etj.

20. Kopje të të gjitha kontratave të mbyllura nga OST me pjesëmarrësit e tjerë, përdoruesit e rrjetit dhe/ose palëve të tjera të treta dhe dokumenta të tjera origjinale (oferta komerciale, deklarata pranimit, memorandumet, fatura etj) duhet të ruhen dhe arkivohen me kujdes tek zyrtarët e OST dhe duhet të vendosen në dispozicion të zyrtarit të pajtueshmerisë të kompanisë OST (këtu dhe më poshtë – “Zyrtari i Pajtueshmerisë”).

C. Konflikti i interesit

21. Rastet e konfliktit të interesit do të trajtohen sipas Ligjit nr.9367, datë 7.4.2005 “Për parandalimin e konfliktit të interesave në ushtrimin e funksioneve publike” i ndryshuar, Ligjit nr.9049, datë 10.4.2003 “Për deklarimin dhe kontrollin e pasurive, të detyrimeve financiare të zgjedhurve dhe të disa nepunesve publike” i ndryshuar, akteve nenligjore të dala në zbatim të tyre, Kodit të Etikës për punonjësit e OST si dhe përcaktimeve të këtij Programi;

22. Në rastin e një konflikti ekzistues të interesit ose konflikti të mundshëm, drejtuesi ose punonjësi i OST duhet të informojë në kohë Administratorin dhe Zyrtarin e Pajtueshmerisë të kompanisë OST, por jo më vonë se dita tjetër e punës, pasi ai/ajo është vënë në dijeni për konfliktin ekzistues të interesit ose ndonjë rrethanë që mund të shkaktojë një konflikt interesi.

23. Konflikti i interesit nënkupton cdo situatë kur ka ndodhur një interes personal i drejtuesit ose punonjësit të OST, qoftë ky konflikt direkt përmes personave që kanë lidhje, ose një konflikt i papërputhshëm me vecimin, pavarësinë, sjelljet e tregut dhe/ose veprimtaritë funksionale të kompanisë OST, ose konflikt në të cilin drejtuesi ose punonjësi i OST është ose mund të jetë në pozicionin për të përfituar nga veprimet ose vendimet e marra si drejtues ose punonjës i OST.

24. Brenda 10 (dhjetë) ditëve pas njoftimit për konfliktin e interesit, drejtuesi ose punonjësi në fjalë i OST duhet të konsultohet me Administratorin ose Zyrtarin e Pajtueshmerisë të kompanisë OST, për të shmangur ose eliminuar konfliktin e interesit, ose për të përfunduar marrëdhëniet e punës ose ato profesionale me OST, në rast dështimi ose mosdashjes së drejtuesit ose punonjësit për të zgjidhur konfliktin ekzistues ose të mundshëm të interesit.

25. Të gjitha kontratat e punësimit ndërmjet OST dhe drejtuesve ose punonjësve, si dhe udhëzimeve profesionale për drejtuesit e emëruar, duhet të ofrojnë mundësinë e përfundimit të kontratave të punës ose shkarkimin nga detyra të drejtuesit sipas lirisë së veprimit të kompanisë OST, në rast se nuk mund të ndalohet ose zgjidhet konflikti i interesit ose mosdashjes së drejtuesit ose punonjësit që të zgjidhin konfliktin ekzistues ose konfliktin e mundshëm të interesit.

V. POLITIKA E INFORMACIONIT TË KOMPANISË OST

A. Sigurimi i informacionit

26. OST duhet të sigurojë informacionin funksional dhe informacionin përkatës të sistemit të transmetimit dhe shërbimeve të saj i cili nuk mbrohet si informacion i ndjeshëm tregëtar sipas kushteve dhe termave të akteve ligjore në fuqi dhe këtij Programi. Sigurimi i informacionit duhet të kryhet në mënyrë të drejtë transparente, dhe jodiskriminuese. OST duhet të ndalojë sigurimin e informacionit në mënyrë të drejtpërdrejtë ose jo, i cili mund të sjellë avantazhe konkurruese për pjesëmarrësit e vecantë ose përdoruesit e rrjetit. Informacioni publik duhet të publikohet në faqen e internetit të OST, si kërkohet nga Ligji Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike” dhe aktet ligjore në fuqi.

27. OST duhet t’i sigurojë informacion të mjaftueshëm operatorit të sistemit të shpërndarjes dhe operatorëve të sistemit të transmetimit fqinje për të siguruar transmetimin dhe furnizimin e sigurve dhe eficient të energjisë elektrike midis sistemeve të ndërlidhura të energjisë elektrike. Ky informacion duhet të sigurohet sipas termave dhe kushte të përcaktuara në Ligjin Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, akteve ligjore në fuqi dhe kodit të rrjetit.

28. OST duhet t’u sigurojë pjesëmarrësve dhe përdoruesve të rrjetit informacionin e nevojshëm për akses eficient dhe të pakufizuar tek sistemi i transmetimit. Ky informacion duhet të sigurohet në mënyrë jodiskriminuese sipas termave dhe kushteve të përcaktuara në Ligjin Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodin e Rrjetit të Transmetimit.

B. Konfidencialiteti i informacionit

29. OST duhet të sigurojë konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregëtar të siguruar nga OST gjatë aktiviteteve funksionale dhe/ose komerciale, dhe duhet të marrë të gjitha masat e arsyeshme dhe të matura për të shmangur shpërndarjen diskriminuese të informacionit të ndjeshëm tregëtar në lidhje me aktivitetet të cilat përmbajnë vlera tregëtare për persona të tjerë.

30. Për qëllime të cilave iu jemi referuar në Paragrafin 38, informacioni i ndjeshëm tregëtar nënkupton:

30.1. Informacioni në lidhje me menaxhimin, funksionimin dhe zhvillimin e sistemit të transmetimit, përveç informacionit publik i përkufizuar si i tillë sipas Ligjit Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike dhe këtij Programi;

30.2. Informacioni që përmban sekrete tregëtare dhe informacione të tjera të ndjeshme tregëtare të marra nga OST në mënyrë që të kryejë aktivitetet e saj;

30.3. Informacione të tjera të natyrës tregëtare, financiare ose teknike të cilat iu vijnë drejtuesve ose punonjësve të OST gjatë kryerjes së aktivitetit të tyre profesional, që janë informacione të ndjeshme tregëtare dhe mund të merren nga pjesëmarrës të ndryshëm, ofrohet si një avantazh konkurrues në tregun e energjisë elektrike; dhe

30.4. Informacioni i klasifikuar si konfidencial ose në konfidencialitet dhe/ose marrëveshjet e fshehta të firmosura nga OST;

31. OST nuk duhet të shpërndajë informacionin e ndjeshëm tregëtar tek ndonjë palë e tretë, përveç rasteve kur:
- 31.1. Shpërndarja e informacionit kërkohet shprehimisht nga ligji, duke siguruar që kjo shpërndarje të kryhet sipas një mënyre të përcaktuar me ligj.
 - 31.2. Një pëlqim paraprak me shkrim për shpërndarjen e informacionit jepet nga personi ndaj të cilit OST është e detyruar të ruajë konfidencialitetin e informacionit; ose
 - 31.3. Kur informacioni nuk është më konfidencial për shkak të shpërndarjes së ligjshme publike të tij.
32. Në rast shpërndarje të informacionit të ndjeshëm tregëtar nga OST për ndonjë palë të tretë sipas kushteve të përcaktuara në Paragrafin 30, kjo shpërndarje duhet të kryhet në masën e nevojshme që OST të sigurojë shërbimet e saj dhe duhet të jetë në përputhje me konfidencialitetin dhe/ose marrëveshjen për të mos e shpërndarë e cila vendos detyrimin e palës së tretë për informacionin konfidencial të marrë nga OST, si dhe vendosjen e detyrimeve financiare për këtë palë të tretë në rast të moskryerjes ose zbatimit të papërshtatshëm të detyrimeve konfidenciale.
33. OST duhet të ruajë informacionin konfidencial të cilësuar si të tillë sipas kontratave perkatese. Këto pale kontraktore duhet të sigurojnë që drejtuesit dhe punonjësit e tyre, që e marrin këtë informacion konfidencial nga OST, duhet të ruajnë konfidencialitetin në lidhje me këtë informacion dhe nuk e shpërndan atë tek ndonjë palë e tretë përveç se kur specifikohet ndryshe në kontratë. Detyrimi për të ruajtur konfidencialitetin e informacionit duhet të vazhdojë gjatë gjithë kohës së marrëdhënieve kontraktuale dhe pas mbarimit të tyre derisa informacioni konfidencial të shpërndahe publikisht në mënyrë ligjore.
34. Në zbatim të përcaktimeve të Kodit të Etikës për punonjësit e OST sh.a., rregulloreve të brendshme të shoqërisë si dhe përcaktimeve të këtij Programi, drejtuesit ose punonjësit e OST duhet të sigurojnë konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregëtar të cilët e kanë në dispozicion për shkak të detyrës profesionale. Vecanërisht për të siguruar konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregëtar drejtuesit dhe punonjësit e OST:
- 34.1. Nuk duhet të lënë materialet që kanë informacion të ndjeshëm tregëtar sic janë (dokumentat, arkivues të të dhënave elektronike, kompjutera, tableta, telefonat *etj.*) të pambrojtur në vende publike;
 - 34.2. Nuk duhet ta diskutojnë informacionin e ndjeshëm tregëtar në publik; dhe
 - 34.3. Kur përdorin postën elektronike ose aplikimet e tjera të komunikimit online, me shumë kujdes duhet të kontrollojnë përmbajtjen e mesazhit dhe adresat e marrësit për të shmangur shpërndarjen e mundshme të informacionit të ndjeshëm tregëtar tek ndonjë palë e tretë.
35. Çdo dokument me shkrim i OST që përmban informacion të ndjeshëm tregëtar duhet të shënohet si i tillë në faqen e parë.
36. Të drejtat e aksesit tek sistemet e informacionit dhe databazat e OST, si dhe të drejtat e aksesit tek disqet dhe dosjet e përbashkëta duhet të vendosen në mënyrë të tillë që të mosfavorizojnë pjesëmarrësit ose përdoruesit e rrjetit. Për këtë arsye, transaksionet online ose aksionet që përbëjnë rrezik për shpërndarjen e informacionit të ndjeshëm tregëtar duhet të

tregohen qartë dhe duhet të mbahet një listë për autorizimet e aksesit nga Zyrtari i Pajtueshmerise dhe duhet të përditësohet cdo vit ose më shpesh nëse është e nevojshme.

37. Të gjithë drejtuesit dhe punonjësit e OST, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët nuk duhet të shpërndajnë informacionin e ndjeshëm tregëtar tek ndonjë palë e tretë gjatë emërimit të tyre, punësimit ose bashkëpunimit me OST dhe të paktën 3 (tre) vitet në vazhdim pas mbarimit të emërimit, punësimit, bashkëpunimit deri kur:

37.1. Pëlqimi paraprak për shpërndarjen të jepet nga personi të cilit OST ka detyrimin të ruajtjes së konfidencialitetit të informacionit;

37.2. Informacioni nuk është më konfidencial për shkak të shpërndarjes ligjore publike të tij; ose

37.3. Shpërndarja e informacionit kërkohet nga ligji në fuqi.

38. Në rast shpërndarje sipas Paragrafit 36, drejtuesit dhe punonjësit e OST, përfaqësuesit e tyre të autorizuar, audituesit dhe këshilltarët janë të detyruar të sigurojnë që informacioni i ndjeshëm tregëtar është shpërndarë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit në të njëjtën kohë për të mos i dhënë asnjë personi një avantazh të padrejtë tregëtar në tregun e energjisë elektrike.

39. Në përputhje me kërkesat e transparencës të kompanisë OST, duhet të sigurohet që të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit të trajtohen në mënyrë jo diskriminuese dhe me kushte të njëjta kur ofrohet informacioni funksional dhe informacionet e tjera që kanë lidhje me aktivitetet e OST. Nëse ndonjë informacion i ndjeshëm tregëtar duhet të shpërndahet, duhet të sigurohet që ky informacion është shpërndarë për të gjithë pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit duke e publikuar atë në faqen e internetit të OST.

40. Marrëveshjet konfidenciale me drejtuesit e emëruar të OST, kontratat e punësimit me punonjësit e OST, si dhe marrëveshjet e mbyllura midis OST dhe përfaqësuesve të saj të autorizuar, audituesve dhe këshilltarëve duhet t'u parashikojnë detyrimet e drejtuesve, punonjësve, përfaqësuesve të autorizuar, audituesve dhe këshilltarëve, që kanë lidhje me konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregëtar dhe duhet të parashikojnë detyrimet për demshperblim financiar në rast të moskryerjes ose zbatimit të papërshtatshëm të këtyre detyrimeve.

41. Cdo prishje e detyrimit për të ruajtur konfidencialitetin e informacionit të ndjeshëm tregëtar, si kërkohet sipas këtij Programi dhe kontratave respektive, mund të quhet shkelje e rëndë e detyrimeve të drejtuesve, punonjësve, përfaqësuesve të autorizuar, audituesve ose këshilltarëve, dhe mund t'i japë OST të drejtën për të kërkuar kompensimin e dëmit.

C. Informacioni publik

42. Informacion publik nënkupton cdo informacion që përgjithësisht njihet se ka një karakter publik, ose cdo informacion tek i cili aplikohen kërkesat për shpërndarjen e detyrueshme sipas legjislacionit në fuqi. Ky informacion nuk mund të klasifikohet si konfidencial ose informacion i ndjeshëm tregëtar dhe duhet të vendoset në dispozicion të të gjithë pjesëmarrësve, përdoruesve të rrjetit dhe palëve të tjera të treta.

43. OST duhet të publikojë në faqen e internetit informacionin e mëposhtëm:

- 43.1. Listën e shërbimeve të ofruara nga OST, informacion për tarifatat dhe kushtet e tjera për sigurimin e këtyre shërbimeve, duke përfshirë kushtet teknike për aksesin dhe lidhjen me sistemin e transmetimit;
- 43.2. Metodologjinë për përcaktimin e tarifave të transmetimit dhe metodologjinë për përcaktimin e tarifës së lidhjes për lidhjen me sistemin e transmetimit;
- 43.3. Informacione në lidhje me kapacitetin e sistemit të transmetimit dhe transaksionet në lidhje me to, në përputhje me aktet ligjore dhe nenligjore në fuqi;
- 43.4. Të dhëna për vëllimet e planifikuara dhe ato aktuale të energjisë elektrike që do të transmetohet nëpërmjet sistemit të transmetimit; dhe
- 43.5. Informacione të tjera të specifikuar në Ligjin Nr.43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike”, akteve të tjera ligjore në fuqi dhe Kodit të Rrjetit të Transmetimit.
44. OST duhet të arkivojë informacionin të cilit i kemi referuar në Paragrafin 42 për 5 (pesë) vjet nga data kur ai është vendosur dhe duhet ta rinxjerrë atë me kërkesën e autoriteteve kompetente të Republikës së Shqipërisë dhe Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë.

VI. ZBATIMI I PROGRAMIT

A. Karakteri detyrues i Programit

45. Dispozitat e këtij Programi janë të detyrueshme për të gjithë drejtuesit dhe punonjësit dhe në rastet referuar këtij Programi dhe kontratave të mbyllura nga OST ose në aktet ligjore në fuqi, zbatimi i dispozitave të caktuara të këtij Programi është detyrues për përfaqësuesit e autorizuar të OST, për audituesit, këshilltarët, kontraktuesit, pjesëmarrësit dhe përdoruesit e rrjetit si dhe palët e tjera të treta.
46. Të gjithë drejtuesit dhe punonjësit e OST, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët duhet të konfirmojnë me shkrim që janë të informuar për Programin dhe që do ta zbatojnë atë. Në rast ndryshimesh ose amendimesh të Programit, Zyrtari i Pajtuësmerisë duhet të njoftojë sa më shpejt që të jetë e mundur drejtuesit e OST, punonjësit, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit, dhe këshilltarët për përmbajtjen e këtyre ndryshimeve ose amendimeve dhe drejtuesit përkatës, punonjësit, përfaqësuesit e autorizuar, audituesit dhe këshilltarët duhet të konfirmojnë me shkrim që ata janë njoftuar në kohë për këto ndryshime dhe amendime të Programit.
47. Të gjithë drejtuesit e OST dhe punonjësit duhet të udhëzohen rregullisht për zbatimin e këtij (të paktën një herë në vit). Drejtuesit e rinj dhe punonjësit duhet të udhëzohen para se të fillojnë mandatin e tyre ose para se të punësohen. Udhëzimet duhet të jepen nga Zyrtari i Pajtuësmerisë.
48. Nëse drejtuesit ose punonjësit e OST vihen në dijeni për shkeljen e ndonjë dispozite të Programit drejtuesi ose punonjësi duhet të informojë menjëherë Zyrtarin e Pajtuësmerisë.
49. Shkelja e ndonjë dispozite të Programit mund të cilësohet si shkelje e detyrimeve nga drejtuesi, punonjësi, përfaqësuesi i autorizuar, audituesi ose këshilltari dhe mund ti japë OST të drejtën për të zbatuar veprimet disiplinore sipas termave dhe kushteve të përcaktuara tek aktet ligjore në fuqi dhe kontratat respektive dhe/ose aktet e brendshme të kompanisë OST.

B. Monitorimi i zbatimit të Programit

50. Monitorimi i vazhdueshëm për zbatimin sic duhet të Programit duhet të kryhet nga Zyrtari i Pajtueshmerise i cili duhet t'i ushtroje funksionet e tij në bazë dhe sipas kompetencave të percaktuara në nenin 21 të Direktives 2009/72/EC, në këtë Program dhe në Kontratën e lidhur ndërmjet OST dhe Zyrtarit të Pajtueshmerise.

51. Në zbatim të përcaktimeve të bëra në Vendimin e ERE-s nr.43, datë 15.03.2017 "Mbi miratimin përfundimtar të certifikimit të Operatorit të Sistemit të Transmetimit të Energjisë Elektrike OST sh.a. në përputhje me nenin 54, pikë 6, të Ligjit nr.43/2015 "Për sektorin e energjisë elektrike" dhe nenin 9 pikë 6 të Direktives 2009/72/EC mbas marrjes së opinionit të Sekretariatit të Komunitetit të Energjisë" si dhe në nenin 21 të Direktives 2009/72/EC, Zyrtari i Pajtueshmerise është emëruar nga Këshilli Mbikqyres i OST sh.a. me Vendimin nr.20 datë 30.05.2017, i cili ka marrë miratimin e ERE me Vendimin nr.147, datë 28.09.2017. Gjithashtu kërkesat minimale për Zyrtarin e Pajtueshmerise, kriteret profesionale si dhe kriteret e tjera përzgjedhëse janë vendosur nga Këshilli Mbikqyres i OST dhe janë miratuar nga ERE.

52. Kontrata ndërmjet OST dhe Zyrtarit të Pajtueshmerise, e cila ka marrë tashmë miratimin e ERE-s, përshin kërkesat e përcaktuara në nenin 21 të Direktives 2009/72/KE dhe të këtij Programi. Për këtë qëllim OST i ka dhënë ERE-s të gjitha të dhënat dhe informacionin e nevojshëm për të arsyetuar përputhshmërinë me kërkesat përkatëse. Kjo kontratë nëshkruhet ndërmjet paleve pas miratimit nga ERE.

53. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të jetë i pavarur gjatë kryerjes së detyrës së tij. Për këtë qëllim:

53.1. Zyrtari i Pajtueshmerise nuk duhet të kryejë asnjë detyrë tjetër profesionale dhe nuk duhet të lejohet që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion tjetër apo të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve të saj, ose me çdo kompani të lidhur në aktivitetin e energjisë elektrike përveç transmetimit të energjisë elektrike;

53.2. Zyrtari i Pajtueshmerise nuk duhet të ketë kryer asnjë detyrë tjetër profesionale dhe në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion tjetër ose të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve, për një periudhë prej të paktën 3 (tre) vjet para emërimit si Zyrtar i Pajtueshmerise për kompaninë OST;

53.3. Pas mbarimit të marrëdhënieve kontraktuale me OST, Zyrtari i Pajtueshmerise nuk duhet të kryejë asnjë detyrë tjetër profesionale dhe nuk duhet të lejohet që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore të kryejë ndonjë funksion ose të marrë pjesë në biznese ose të jetë partner biznesi me ndonjë pjesë të kompanisë vertikalisht të integruar ose me shumicën e aksioneve të saj, ose me ndonjë kompani të lidhur në aktivitetin e energjisë elektrike përveç transmetimit të energjisë elektrike për një periudhë prej jo më pak se 4 (katër) vjet; dhe

53.4. Zyrtari i Pajtueshmerise nuk duhet të ketë interes ekonomik ose të marrë përfitime financiare, që në mënyrë të drejtpërdrejtë ose tërthore, nga kompanitë vertikalisht të

integruara ose ndonjë pjesë e tyre, ose nga kompanitë që kanë lidhje me aktivitetin e energjisë elektrike, përveç transmetimit të energjisë elektrike.

54. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të ketë autoritet të mjaftueshëm si dhe kushtet e duhura financiare dhe organizuese që të mundësojnë, *midis të tjerash*, propozimin e masave për të siguruar zbatimin e këtij Programi dhe të kërkojë bashkëpunim nga drejtuesit dhe punonjësit e OST kur verifikon dhe siguron pajtueshmërinë me këtë Program.

55. Pagesa e Zyrtarit të Pajtueshmerise nuk do të bazohet tek vlerësimet e performancës nga drejtuesi i OST. Politikat për këtë pagesë janë përgatitur në mënyrë të qartë në kontratën midis OST dhe Zyrtarit të Pajtueshmerise.

56. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të ketë akses tek të dhënat e nevojshme dhe në zyrat e OST dhe tek gjithë informacioni që duhet për të kryer detyrat e tij. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të ketë akses në zyrat e OST pa njoftimin paraprak.

57. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të ketë të drejtë të marrë pjesë në të gjitha mbledhjet e drejtuesve të OST dhe organeve korporative, përfshirë asamblenë e përgjithshme, organet mbikqyrëse dhe drejtuese, të cilat janë të detyruara të informojnë Zyrtarin e Pajtueshmerise për takimet e programuara dhe duhet të sigurojnë të gjithë informacionin dhe materialet e nevojshme për të marrë pjesë në takime. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të marrë pjesë në të gjitha takimet të cilat adresojnë çështjet në vijim:

57.1. kushtet për aksesin në sistemin e transmetimit dhe përdorimin e rrjetit të transmetimit, në veçanti në lidhje me çmimet dhe shërbimet për të patur akses në sistemin e transmetimit dhe përdorimin e rrjetit të transmetimit, si dhe në lidhje me alokimin e kapaciteteve dhe menaxhimin e kongjestioneve (flukseve), transparencën, balancimin dhe tregjet dytësore;

57.2. projektet e ndërmarra për të menaxhuar sistemin e transmetimit dhe për të mirëmbajtur e zhvilluar rrjetin e transmetimit, përfshirë investimet në linjat ndërkufitare të interkoneksionit dhe lidhjet; dhe

57.3. blerjet ose shitjet e energjisë të nevojshme për funksionimin e sistemit të transmetimit, përfshirë shërbimet ndihmëse dhe shërbimin e balancimit.

58. Përveç të drejtave të përcaktuara në Paragrafin 56, Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të ketë të drejtën të marrë pjesë tek të gjitha takimet e organeve korporative të OST, tek takimet e drejtuesve ose punonjësve duke përfshirë edhe takimet funksionale. Drejtuesit përgjegjës dhe/ose punonjësit duhet të njoftojnë Zyrtarin e Pajtueshmerise për takimet e programuara ose jo.

59. Për të siguruar zbatimin dhe monitorimin e këtij Programi dhe përmbushjen e detyrave, Zyrtari i Pajtueshmerise vecanerisht duhet të jetë përgjegjës për:

59.1. monitorimin e zbatimit të këtij Programi;

59.2. përpunimin e një raporti vjetor, ku përcaktohen masat e marra për zbatimin e këtij Programi dhe dërgimin e saj në ERE;

59.3. raportimin në organet përgjegjëse korporative të OST dhe dhënien e rekomandimeve për këtë Program dhe zbatimin e tij;

- 59.4. investigimin dhe raportimin tek organet përgjegjëse korporative të OST për çfarëdo shkelje të pretenduar në lidhje me zbatimin e këtij Programi, dhe paraqitjen e zgjidhjeve të propozuara për masat e nevojshme korrigjuese;
- 59.5. investigimin e konfliktit ekzistues ose të mundshëm të interesit për drejtuesit dhe punonjësit e OST, ofrimi i konsultimeve për të parandaluar konfliktet e mundshme të interesit dhe korrigjimin e konfliktit ekzistues të interesit, si dhe zgjidhjet që propozohen për masat e nevojshme korrigjuese;
- 59.6. njoftimin e ERE-s për shkeljet në lidhje me zbatimin e këtij Programi;
- 59.7. raportimin në ERE për marrëdhëniet tregëtare dhe/ose financiare midis OST dhe kompanive vertikalisht të integruara ose ndonjë pjesë e tyre;
- 59.8. paraqitja e propozimeve për organet përgjegjëse të OST, sipas miratimit paraprak nga ERE në lidhje me planin 10-vjecar për zhvillimin e rrjetit të transmetimit ose investimeve individuale në rrjetin e transmetimit;
- 59.9. monitorimi i pajtueshmërisë së OST me dispozitat e Ligjit Nr. 43/2015 “Për Sektorin e Energjisë elektrike” dhe këtij Programi duke rregulluar konfidencialitetin në aktivitetet e kompanisë OST;
- 59.10. monitorimi i ndryshimeve legjislative dhe rregullatore në lidhje me aplikimin dhe zbatimin e këtij Programi;
- 59.11. ofrimi i konsultimeve në lidhje me hartimin dhe miratimin e akteve të brendshme të kompanisë OST dhe pasqyrimi i ndryshimeve ligjore dhe rregullatore në këto akte;
- 59.12. përgjigja e pyetjeve të drejtuesve dhe punonjësve të OST në lidhje me këtë Program;
- 59.13. udhëzimin e drejtuesve dhe punonjësve të OST për këtë Program, zbatimin e tij dhe kur është e përshtatshme ndryshimet e tij të përcaktuara në Paragrafin 56;
- 59.14. koordinim i komunikimit me ERE, autoritetet e tjera kompetente, pjesëmarrësit dhe ose palët e treta që kanë lidhje me zbatimin e këtij Programi.
60. Gjatë kryerjes së aktiviteteve të tij, Zyrtari i Pajtueshmërisë duhet të japë opinion në lidhje me ndonjë dokument të brendshëm ose veprim të OST në lidhje me përputhshmërinë e tyre me aktet ligjore në fuqi, duke përfshirë ndryshimet ligjore dhe rregullatore në fjalë dhe me këtë Program.
61. Zyrtari i Pajtueshmërisë duhet të refuzojë udhëzimet ose kërkesën e OST, organeve korporative, të drejtuesve, punonjësve dhe ose ndonjë përfaqësuesi të cilat janë ose ka mundësi të jenë në konflikt me mandatin dhe/ose pavarësinë e Zyrtarit të Pajtueshmërisë.
62. Zyrtari i Pajtueshmërisë mund të shkarkohet nga Keshilli Mbikqyres i OST, pas miratimit paraprak nga ERE, për arsye të mungesës së pavarësisë apo kapaciteteve profesionale.

C. Raportimi për zbatimin e Programit

63. Çdo vit, jo më vonë se data [31 Mars], Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të përgatisë dhe dorëzojë në ERE një raport për përputhshmërinë e OST me këtë Program, i cili duhet të publikohet në faqen e internetit të OST dhe të ERE. Raporti i pare do te dorezohet brenda dates 31 Mars 2019.

64. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të dorëzojë Raportin e referuar në Paragrafin 62, edhe ne Sekretariatit e Komunitetit të Energjisë.

65. Zyrtari i Pajtueshmerise duhet të raportojë rregullisht, me gojë ose me shkrim, te organet përkatëse korporative të OST në lidhje me zbatimin e këtij Programi.

VII. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

66. Ky program duhet të miratohet me vendimin e Keshillit Mbikqyres të OST dhe brenda 5 (pesë) ditëve duhet të dorëzohet në ERE për miratim. Ky Program hyn në fuqi ditën tjetër pas miratimit nga ERE.

67. Çdo ndryshim i këtij Programi duhet të pranohet dhe të hyjë në fuqi sic specifikohet në Paragrafin 65.

Zyrtari i Pajtueshmerise

Brunilda Veizi